

Oslo 15.juni 2020

Innspill til ny Nasjonal alkoholstrategi 2020-2025

Regjeringen har invitert Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon til å gi innspill til ny alkoholstrategi, hvilket vi setter stor pris på.

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon vil først berømme norske myndigheter, som sammenlignet med andre europeiske land, prioriterer arbeidet med rus og psykisk helse høyt.

Alkoholpolitikken utfordres fra mange hold. Fagrådet er derfor glad for at dagens alkoholpolitikk skal ligge fast. Det er nødvendig om en skal klare målet om 10% reduksjon av forbruket innen 2025. For å sikre legitimitet for tiltakene i befolkningen er det viktig å bestrebe kunnskapsbasert, helhetlig og samstemt politikk på dette området – alkoholbruk berører tabuområder og utfordrende fallgruver ved å være et nytelsesmiddel som et flertall bruker.

Under følger en rekke forslag til tiltak. Tiltakene er ikke på noen måte satt opp i en prioritert rekkefølge:

- Videreutvikle tilbudene om rask rushjelp i kommunene (etter modell fra Sandnes kommune)
- Belønne samarbeid mellom aktører som kan sette sine gode tiltak/kampanjer i systematisk kunnskapsbasert sammenheng, med klarere mål og retning.
- Bruke denne nye strategien som inngangsport for å gjøre alkohol til et av de faste punktene i HMS-arbeidet i alle virksomheter.
- Få kunnskap om avhengighet inn i lederutdanninger, inkludert samtalekompetanse om å ta den nødvendige samtalen ved bekymring
- Vurdere sterkere regulering på kjøp av alkohol utenfor Norge, særlig grensehandel.
- Sikre høy kvalitet og kort ventetid for behandling av alkoholproblemer. I Nederland har de prøvd ut nettbasert, anonym behandling med gode resultater. Dette har senket terskelen for folk som ikke tør å stå fram med problemene (som gjerne er i arbeid), til å jobbe seriøst med sin avhengighetsproblematikk.
- Helsepersonell i somatiske avdelinger møter mange pasienter med alkoholskader, mange uten å tematisere alkoholbruk. Dette kan eksempelvis knyttes inn i

Fagrådet –
Rusfeltets
hovedorganisasjon
rusfeltet.no

kvalitetsrutiner på hver enkelt avdeling, eller også pålegges som et kvalitetskrav til sykehusene.

- Øke behandlingstilbudet for personer med alkoholproblemer under soning. Her bør det være kvalitetskrav og bruk av terapeuter fra Tverrfaglig Spesialisert Behandling (TSB). Også Kriminalomsorgen legger for stor vekt på illegale rusmidler.
- Sykehuset i Levanger har i lengre tid praktisert en samtale, mellom lege/psykolog og ungdom, før utskrivelse etter alkoholintox. Resultatene viser at halvparten av ungdommene trenger oppfølging og hjelp for andre forhold enn alkoholbruk. Erfaringene tilsier at denne praksisen burde vært gjennomført i alle landets sykehus som et viktig tidlig intervensjonstiltak.
- Se til Island med tanke på gratis eller nesten gratis kulturaktiviteter og idrettsaktiviteter for barn og ungdom, med mål om mening, mestring og motivasjon.
- Invitere barn og ungdom til å komme på banen med hva de mener om alkohol og hvordan reglene bør være for dem selv og for de voksne. Et eksempel er å samarbeide med NRK som allerede har laget gode kunnskapsprogrammer på andre tema, for og med barn/unge.
- Stille kunnskaps- og kvalitetskrav til barnevern og uteseksjoner/ungdomskontakter om alkohol og psykisk helse.
- Sikre god grunnkompetanse om rus og avhengighet i treårige utdanningsløp innen helse og sosialfag (RETHOS sikrer kun et ørlite minimum)
- Hvert år fødes ca 500 barn med alvorlige skader fordi mor drikker under svangerskapet. Kostnadene for hvert enkelt barn, hver enkelt familie og samfunnet er omfattende. Vårt forslag er å sette ned en arbeidsgruppe med foreldre til barn med denne type skader (fra ulike samfunnslag), og ungdom/unge voksne som sammen med fagfolk kan komme med forslag til hvordan myndighetene skal nå ut til kvinner (og menn) med forebyggende kunnskap, og kunnskap om hjelpetiltak. Dette bør også inkludere hjelpetiltak knyttet til skam og skyld hos foreldrene. Borgestadklinikken i Skien har gode fagpersoner på dette området.
- Legge til rette for, og beholde, rusfrie idrettsarenaer og arrangement – gjerne med innovative ideer der en inviterer billettkjøpere til dugnad for stemningskapende publikumsaktiviteter.
- Rusreformen: standardisere alkohol som tema i oppfølgingssamtalene i 1. linjetjenesten, ekstra ovenfor de unge. Selv om folk blir tilbudt samtalen som følge av illegal bruk, bør en også kartlegge alkoholvaner. Alkohol kan lett komme i skyggen av illegal rusbruk.
- Sterkere fokus på gruppen 60+, som drikker stadig mer. Fastlegens kompetanse og funksjon er viktig her. Et forslag kan være en intervensjon ved at fastlege avdekker og

---

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77
e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no
organisasjonsnummer 975 688 623

Fagrådet –
Rusfeltets
hovedorganisasjon
rusfeltet.no

den eldre får raskt tilbud om 3-5 samtaler i 1. eller 2. linjetjenesten. Forskning viser at hurtig og kortvarig behandling har effekt, særlig for ellers godt fungerende personer.

Jan Gunnar Skoftedalen
Leder

Torhild Kielland
Rådgiver

Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon

Nedre Slottsgate 7, 0157 Oslo
telefon 22 42 44 77
e-post: fagraadet@rusfeltet.no
www.rusfeltet.no
organisasjonsnummer 975 688 623